

Képzőművészeti Díj

2009

Aviva Képzőművészeti Díj 2009

AVIVA KÉPZŐMŰVÉSZETI DÍJ 2009

A jelöltek kiállítása

2009. szeptember 3-16.

Múcsarnok

Benczúr Emese

Csákány István

Kaszás Tamás

Kis Varsó

Kokesch Ádám

Uglár Csaba

Múcsarnok
1146 Budapest,
Dózsa György út 37.
www.mucsarnok.hu

www.avivadij.hu

Aviva Életbiztosító Zrt.
1138 Budapest,
Népfürdő u. 22.
www.aviva.hu

Az Aviva Képzőművészeti Díj

Megnyitó: **2009. szeptember 2-a, szerda 19 óra**

A kiállítást megnyitja: **Bartók János**, az Aviva Életbiztosító Zrt. elnök-vezérigazgatója és **Dr. Petrányi Zsolt**, a Múcsarnok igazgatója

Ünnepélyes díjkiosztó: **2009. szeptember 15-e, kedd 19 óra**

Az első Aviva Képzőművészeti Díj hat jelöltjének kiállítása nyílik meg szeptember elején a Múcsarnokban. A Magyarországon egyedülálló kortárs képzőművészeti díjat a kortárs művészet támogatásának brit hagyományának mintájára hozta létre az Aviva Életbiztosító és a Múcsarnok 2009 tavaszán, a Summa Artium közreműködésével.

Kifejezetten a fiatal – 40 év alatti művészek elismerésére – alapította az Aviva Életbiztosító a kiemelkedően magas értékű, 5 millió forintos díjat, amelyet azok a magyar képzőművészek kaphatnak meg, akik legalább 3 éve vannak a pályán és volt már legalább egyszer figyelemre méltó önálló kiállításuk.

A díjra minden évben hat művészt jelöl a Múcsarnok mindenkori igazgatója által felkért, évente változó összetételű, hattagú kuratórium, akik zsűriként a díj odaítéléséről is döntenek. A díjra jelölés alapja a művészek eddigi munkássága, életműve.

A jelölő zsűritagok, akiknek nem köti meg művészeti ág a kezét, olyan ismert művészettörténészek, gyűjtők, akik közelről látják a fiatal generációs alkotókat. Már önmagában a jelölés is szakmai kihívást jelent, hiszen a zsűri tagjainak egymást kell meggyőzniük. Mivel a döntés során a jelölő nem szavazhat saját jelöltjére, várhatóan heves szakmai vita során fogják kiválasztani azt az egyet, aki a jelentős összeggel járó elismerést elnyerheti.

Az idei első alkalommal felkérést kapott **Mélyi József**, akit a legjobb műkritikusok között tartanak számon, **Sasvári Edit**, a Fővárosi Képtár/Kiscelli Múzeum munkatársa, aki közelről figyelte a rendszerváltás körüli kultúrpolitika változásait és közvetlen rálátása van a kortárs művészekre. A jelölők között van **Somló Zsolt** műgyűjtő, a MindShare médiavállalat igazgatója, valamint **Készman József** művészettörténész, a Múcsarnok munkatársa is, aki többféle műfajjal, köztük festéssel és szobrászattal is foglalkozott, és rendkívül érzékeny a szubkultúrák iránt. **Lázár Eszter** a Képzőművészeti Egyetem munkatársaként a legfiatalabb generáció munkáit követi nyomon; **Szoboszlai János** művészettörténész, a Magyar Képzőművészeti Egyetem Elméleti Tanszékének adjunktusa pedig remek művészeti szakíró és elkötelezettje a kortárs művészetnek.

„Az Aviva Életbiztosító mind szolgáltatásaiban, mind filozófiájában az értékteremtést és a hosszú távú szemléletet képviseli és felelős vállalként szerepet kíván vállalni a hazai művészeti párbeszéd elősegítésében, a kortárs magyar képzőművészet népszerűsítésében és pozitív megítélésében. Kortársaink jelenbeni elismerésével a jövőbeli alkotások életre hívását kívánjuk elősegíteni.” (Dr. Zolnay Judit értékesítési és marketing vezérigazgató-helyettes, Aviva Életbiztosító Zrt.)

„A képzőművészeti díjak történetében több okból is egyedülálló az Aviva által alapított díj. A céges felajánlásokból alapított néhány százezer forintos díjak értéke nem üti meg az egyes műtárgyak eladási szintjét, ez pedig devalválja a kortárs képzőművészek értékét. Az Aviva-díj azonban nemcsak összegét tekintve kiemelkedő. A díj túlmutat magán az elismerésen és a kortárs művészet általános megítélését kívánja pozitív irányba változtatni. A művészek nem versenyeznek egymással, egyformán lehetőséget kapnak a kiállításra és egyikük az anyagi elismerés révén arra, hogy befektessen a jövőbe és ezzel közelebb kerüljön művészi céljainak megvalósításához. Az angol hagyományokat nálunk is meghonosítva, az Aviva Életbiztosító az általa alapított nagy értékű díjjal a kortárs képzőművészet értékét és elismertségét kívánja növelni Magyarországon. Bízunk abban, hogy a kezdeményezés elindít egy párbeszédet, vagy akár vitát, amelynek eredményeként a művészvilágon kívül is beszélni kezdenek a kortárs művészetről.” (Petrányi Zsolt)

A vita el is elindult, sőt, a díj kapcsán sor került az első, több irányú visszhangot keltő eseményre is. A Műcsarnokban nyár közepén megtartott beszélgetésen Készman József művészettörténész jelöltje, Mécs Miklós, egy rögtönzött akció – az Enyingi Képzőművészek „gyengeség-demonstrációja” – keretében átnyújtott egy levelet, amelyben tájékoztatta a jelölő kuratóriumot és a díj alapítóját arról, hogy nem fogadja el jelölését a díjra.

EGY ANGOL HAGYOMÁNY: A TURNER-DÍJ

Nagy-Britanniában már több évtizedes tradíciója van a kortárs képzőművészet támogatásának, amelynek legnagyobb visszhangot kiváltó elismerése a szintén jelentős anyagi támogatással járó Turner-díj. Az elmúlt két évtizedben a Turner-díj fontos szerepet játszott a modern művészetek iránti érdeklődés kialakulásában. Az Aviva Életbiztosító által létrehozott díj is hasonló szerepet kíván betölteni a magyar kortárs képzőművészeti életben.

Az első Turner-díjat 1984-ben a zsűri – kizárva a kritikusok és a művészek véleményét – annak ítélte oda, aki szerintük a legtöbbet járult hozzá a megelőző évben a brit művészeti élethez. A díj első szponzora magánszemély volt, majd egy amerikai befektetési társaság, 1991-ben pedig egy tv társaság szállt be a finanszírozásban ma pedig a brit Gordon's finanszírozza. A díj a kezdeti 10 ezer fontról mára 40 ezer fontra, mintegy 12 millió forintra emelkedett.

Az Aviva Képzőművészeti Díjjal járó 5 millió forint tehát nemcsak hazai, de nemzetközi viszonylatban is jelentős, és mindenképpen egyedülálló a magyar képzőművészeti elismerések között.

A Turner díjat a magukat az Új Művészet Pártolónak nevezett csoport alapította. A csoport 1982-ben alakult, azzal a céllal, hogy új műveket vegyenek a Tate Galériának és hogy a kortárs művészet iránt szélesebb érdeklődést keltsenek. A pártolók kapcsolatot kívántak teremteni a korábbi már elismert brit művészettel is, ezért választották a díj névadójául J. M. W. Turner (1775-1851) híres angol festőt, aki maga is akart díjat alapítani a fiatal művészeknek. Huszonöt éves fennállása óta a legrangosabb brit, sőt európai kortárs képzőművészeti elismerés, a Turner-díj odaítélése rendszeresen felborzolja a művészvilág és a kortárs művészetet fejlődését figyelemmel kísérő

érdeklődők kedélyét. Tavaly például egy olyan alkotót díjaztak, aki egyik installációjában Jeff Koons' csillogó acélnyulát filmezte és vetítette le egy végtelenített szalagon. Mark Leckey így új alkotást hozott létre egy meglévő mű felhasználásával. A Turner-díj korábbi kiállításain olyan szokatlan anyagok és tárgyak is szerepeltek, mint rizsszemek, elefánttrágya, egy vetetlen ág, vagy egy kettévágott tehén.

A Turner-díj logikája némiképp eltérő, és szabályai is több ízben változtak: hasonlóság, hogy ott is szakmai grémium dönt az odaítélésről, ám a jelölteket nem az életművük, hanem a jelölésüket megelőző 12 hónapban a brit művészethez való hozzájárulásuk alapján ítélik meg – így a jelöltek között a díj első négy évében nem csak művészek, de kurátorok, művészettörténészek is szerepelhettek. A kortárs művészet sokszínűségét és új irányokba történő elmozdulását mutatja, hogy az elmúlt években a díjat elnyerők közül csupán 18%-ban díjaztak festőket – a legnagyobb számban installációkat, szobrokat és vegyes médiát használó művészek kerültek díjazásra. A díjra jelöltek kiállítását rendre a londoni Tate Britain-ban rendezik.

AZ AVIVA KÉPZŐMŰVÉSZETI DÍJ 2009 JELÖLTJEI

Május közepén hozta nyilvánosságra a szakmai zsűri a hat jelölt képzőművész nevét. A díjra jelölésnél a magas szintű szakmai tudáson kívül a zsűritagok figyelembe vették a művészek eredeti, innovatív hangvételét, nemzetközi elismertségét, valamint művészi munkájuk aktualitását.

Benczúr Emesét (1969) Somló Zsolt műgyűjtő ajánlotta a díjra; a jelölést azzal indokolta, hogy Benczúr Emese műveiben a kortárs nemzetközi irányokkal szinkronban megjelenik a gender téma. A művész egyéni hangvételének és izgalmas alkotói útjának köszönhetően munkássága kezdetétől a hazai élvonalba tartozik, de művészete az ország művészetének reprezentációjaként is megállja a helyét. Munkái rangos nemzetközi közgyűjteményekben szerepelnek.

Mélyi József műkritikus jelöltje **Csákány István** (1978) az utóbbi két év során alkotott műveivel szinte egy csapásra vált a magyar képzőművészeti élet meghatározó szereplőjévé. Legutóbbi munkája, a Trafó Galéria Vákuumzaj című kiállításán bemutatott *A holnap dolgozója* nemcsak konkrét történeti lenyomat, de valódi ellenemlékmű is, amelyen Csákány a szobrászattörténet monumentális ülőfigurái helyébe magát a hiányt helyezte el. Hasonlóan *A hegy koreográfiája* című installációjához, amely az Ernst Múzeumban a Lenmechanika kiállításon töltött be egy egész teret, az eddig festészetinek tartott téma kilép a térbe, és szó szerint súlyossá válik. Ez a szobrászi gondolkodás, valamint a monumentális emlékműszobor ironikus újraértelmezésére irányuló szándék ugyanúgy tetten érhető Csákány legutóbbi művei közül a *Talpra állítás* című fametszeten, mint a bizonyos tekintetben klasszikusabb *Emlékmű az emlékműnek* című köztéri projekten is.

Kaszás Tamás (1976) – Lázár Eszter, a Képzőművészeti Egyetem munkatársának jelöltje – elsősorban tárgyakat, installációkat, köztéren megjelenő műalkotásokat, valamint fotókból összeállított narratív diasorozatokat és rajzokat készít. Társadalomkritikus munkáinak jelentős részét más művészekkel együttműködésben hozza létre. Az utópisztikus gondolatok vizuális természetrajzán túl társadalmi és ökológiai problémákkal foglalkozik. Alkotásait az életben megvalósítható projektek modelljeinek tekinti. Kaszás az elmúlt években készült munkáiban, kollaboratív kezdeményezéseiben

egyéni hangot alakított ki a kortárs hazai képzőművészetben. Műveiben nemcsak hitelen reflektál a körülöttünk levő világra, alternatív megközelítéseket alkalmazva például a fenntartható fejlődés témájához kapcsolódóan, hanem ezt látványos, érthető és élvezhető vizuális megoldásokkal is teszi. Kaszás Tamás a kortárs művészet nálunk kevésbé hangsúlyos kritikai attitűdjének egyik kiemelkedő fiatal képzőművésze.

A **Gálik András** (1970) és **Havas Bálint** alkotta (1971) **Kis Varsó** Szoboszlai János művészettörténész indoklása szerint azért érdemes a jelölésre, mert művészete minden ízében kötődik ahhoz a komplex társadalom- és kultúrtörténeti folyamathoz, amely Magyarországon a rendszerváltás óta tart. Gálik András és Havas Bálint a magyarországi és a nemzetközi művészeti szcénában kiemelkedő teljesítményt nyújtott az elmúlt másfél évtizedben, mivel művészeti tevékenységük aktuális, átgondolt, felelősségteljes, nyilvánosan pozícionált, szakmailag megalapozott; tehát korszerű. A máig megvalósított projektek sora és kvalitása egyedülálló Magyarországon az elmúlt két évtizedben. A Kis Varsó kortárs művészetünk megkerülhetetlen és jelentős tényezője. Erről a Velencei és Berlieni Biennálékon, valamint a Manifestán való szereplésük is tanúskodik, amely pozíciók, illetve meghívások a hazai- és nemzetközi szakemberek ítéletét reprezentálják.

Kokesch Ádámot (1973) Sasvári Edit, a Fővárosi Képtár/Kiscelli Múzeum munkatársa jelölte. Indoklásában hangsúlyozta, hogy a Képzőművészeti Egyetem elvégzése óta eltelt 6 év alatt Kokesch Ádám eredeti hangjával különleges, önálló pozíciót alakított ki a mai magyar képzőművészetben. Művészete a magas, idealista eszmeiséget képviselő magyar konstruktivizmusban gyökerezik, mely tradíciót egyetemi mestere, Maurer Dóra közvetítette számára. Ezt a tradíciót Kokesch Ádám a maga számára eredetien átírta és megújította. Festményeivel, tárgyaival és installációival egy friss, fiatal hangot üt meg, amely olykor nem mentes az iróniától vagy a rejtélyességtől, de alapvetően a formai tökéletesség igényének magasfokú idealizmusát képviseli. Tevékenységének egyéni mivolta és egyenes vonalú következetessége alapján javasolom a jelöltek közé. Úgy vélem, a díj pályájának nagyobb szabású kibontakozását tudná elősegíteni.

Mécs Miklós lemondását követően, Készman József művészettörténész jelöltje **Uglár Csaba** (1970), aki szarkasztikus felhangokat sem nélkülöző munkáiban a művészeti értéket az anyagi, eszmei vagy kulturális értékkel veti össze, ezek ekvivalenciáját vizsgálja. Az eredetileg monokróm, illetve radikális festészeti tanulmányokat folytató Uglár Csaba műveinek meglehetősen lazán kapcsolódó csoportjait leginkább a műfajok közötti szabad átjárásban, anyaghasználatban, témaválasztásban megnyilvánuló személyes problémaérzékenység, valamint a sokszor ironikus, nem ritkán blaszfémikus szemléletmód kapcsolja össze.

KIÁLLÍTÁS, DÍJKIOSZTÓ, KÖZÖNSÉGDÍJ

Kiemelten fontos volt számunkra, hogy a jelölt művészek munkáit a nagyközönség is megismerhesse, ezért a hat művész alkotásaiból szeptember elején nyíló tárlat számára a Múcsarnok összes termék rendelkezésére bocsátja, ezzel is jelezve, milyen nagyra értékeli ezt a kezdeményezést. Mindemellett nagyon kíváncsiak vagyunk a közönség véleményére is, ezért a kiállítás alatt a Múcsarnokban elhelyezett urnákban, illetve az Aviva-díj honlapján (www.avivadij.hu) szeptember 3-a és 14-e között szavazni lehet a művészekre. Az Aviva Képzőművészeti Díj nyertesét a jelöltek által állító hattagú zsűri konszenzusos döntése alapján a kiállítás végén hozza nyilvánosságra a szakmai grémium. Az Aviva Képzőművészeti Díj 2009 ünnepélyes átadásra a tárlat zárását megelőző napon, szeptember 15-én, 19 órakor kerül sor, amikor a félmillió forintos közönségdíjat is átveheti a látogatók szavazatai alapján legjobbnak ítélt művész.

AZ AVIVÁRÓL

Az Aviva a világ ötödik legnagyobb életbiztosítója; Európában piacvezető a nyugdíj- és életbiztosítási területen. A világ 28 országában 54.000 munkatársat foglalkoztat, akik 50 millió ügyféllel állnak kapcsolatban. Az Aviva célja, hogy ügyfelei számára gondtalan jólétet biztosítson.

Az Aviva Életbiztosító a magyar piacon is értékálló hozamokat nyújtó és a hosszú távú pénzügyi biztonság megteremtését célzó termékeket kínál. Valós pénzügyi igényeken alapuló életbiztosítási és megtakarítási szolgáltatásai segítségével életre szóló kapcsolat kialakítására törekszik ügyfeleivel. A Társaság számára fontos, hogy ügyfeleinek az elvártnál jobb minőségű szolgáltatást nyújtson, amelyre jól felkészült kollégái jelentik a garanciát. Az Aviva 2008-ban elnyerte a pénzügyi szektorban az év Legjobb Munkahelye címet. Az Aviva Életbiztosító tevékenységét a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által meghatározott keretrendszer szerint végzi, és részt vesz a piac önszabályozását alakító Magyar Biztosítók Szövetségének munkájában.

További információ: www.avivadij.hu, www.mucsarnok.hu

Támogató:

Aviva Életbiztosító Zrt.

A díj létrehozásában

közreműködött:

Summa Artium

További támogató:

Külker Park

A Múcsarnok főtámogatója:

The main sponsor of Múcsarnok:

a felbecsülhetetlen pillanatok támogatója

is the sponsor of priceless moments

Kapcsolattartó:

Dr. Kurcz Adrienne
GWC Pénzügyi PR-kommunikáció
Tel.: 70/ 933 9796
Email: kurcz@goodwillcom.hu

Vancsik Ivett
Aviva Életbiztosító Zrt., Marketing
Tel.: 391 1354, 70/ 458 0137
Email: vancsik@aviva.hu

Csejdy Réka
Múcsarnok, Kommunikációs osztály
Tel.: 460 7017, 70/ 537 6015
Email: rcsejdy@mucsarnok.hu